

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм : Основне академске студије историје уметности
Назив предмета: Хришћанство и црквена архитектура Медитерана од касне антике до раног модерног доба
Наставник/наставници: др Иван Стевовић, редовни професор
Статус предмета: изборни предмет
Број ЕСПБ: 6
Услов: Студент мора да испуни услове прописане Статутом Филозофског факултета.
Циљ предмета Упознавање студената са најважнијим феноменима из области визуелне културе, и посебно црквене архитектуре Медитерана од појаве односно легализације хришћанске вере до епохе великих географских открића од краја 15.века. У савременој историјскоуметничкој науци проучавање Медитерана као огромног лиминалног простора, места непрекидног сусрета и синкретизма најразличитијих религија и култура почев од протоисторијских времена, резултирало је препознавањем низа особених појава у процесу конституисања и потоњег ширења односно трансформисања хришћанске религије. Хришћанство на Медитерану се стога, па самим тим и његова најважнија култна средишта, било да је реч о великим територијама (Света Земља) или мањим средиштима, морају посматрати у интеракцији са другим културама, под утицајем непрекинуте грчко-римске античке традиције, као и спрам одговарајућих историјских околности. Као сублимат свих ових појава, хришћанска архитектура на Медитерану поседује велики низ варијетета, једнако колико и велики утицај на различите области које се у традиционалној номенклатури називају "континенталним". Имајући у виду ово последње, предвиђено је да одговарајући нагласак буде на интеракцији медитеранских и балканских односно српских простора.
Исход предмета Усвајање основних појмова о културноисторијским токовима и појавама у визуелној култури хришћанског Медитерана у наведеном периоду, са нарочитим нагласком на стално присутну динамику интерференције културних таласа, и начине њиховг испољавања у образовању универзалних, регионалних или локалних простора или места испољавања хришћанске религиозности. Способност подробног, концептуалног или на конкретним примерима изведеног тумачења механизма повезивања медитеранских и различитих континенталних токова и традиција у црквеној архитектури односно општехришћанској култури.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Теоријска настава подразумева објашњење и продубљење разматрање свих релевантних чинилаца који учествују у образовању црквене архитектуре на Медитерану, са нарочитим нагласком на плурализам градитељског израза одређен како географским тако и историјским околностима које често наизглед нису изравно биле повезане са медитеранским простором. <i>Практична настава</i> На основу разматрања тематских целина теоријске наставе, наведене и додатне литературе, предвиђено је да студенти самостално приступе анализи и властитој презентацији различитих феномена или појединачних споменика одговарајућих садржају предмета.
Литература F. Brodel, <i>Mediteran. Prostor i istorija</i>, Beograd 1995. П. Браун, <i>Успон хришћанства на Западу: тријумф и разноликост: 200-1000. године</i>, Београд 2010. К. Викам, <i>Наслеђе Рима: Европа и Медитеран од 400. до 1000. године</i>, Београд 2020. I. Stevović, <i>Praevalis. Obrazovanje kulturnog prostora kasnoantičke provincije</i>, Podgorica 2014. J. Erdeljan, <i>Mediteran i drugi svetovi. Pitanja vizuelne kulture 11-13. vek</i>, Novi Sad 2015. J. Erdeljan, <i>Balkan i Mediteran. Kulturni transfer i vizuelna kultura u srednjovekovno i rano moderno doba</i>, Beograd 2019. A Companion to Mediterranean History (P.Horden- Sh. Kinoshita eds.), Oxford 2014 A.M. Yasin, <i>Saints and Church Spaces in the Late Antique Mediterranean</i>, Oxford 2009 R. Ousterhout, <i>Eastern Medieval Architecture: The Building Traditions of Byzantium and Neighboring</i>

Lands, Oxford 2019

A. Kaldellis, *The Christian Parthenon. Classicism and Pilgrimage in Byzantine Athens*, Cambridge 2009

Sh. E. J. Gerstel, *Rural Lives and Landscapes in Late Byzantium: Art, Archaeology, and Ethnography*, Cambridge 2016

J. Ch. Arnold, *The Footprints of Michael the Archangel. The Formation and Diffusion of a Sainly Cult, c.300-c.800*, New York 2013

M. Greenhalagh, *Marble Past, Monumental Present: Building with Antiquities in the Mediaeval Mediterranean*, Leiden-Boston 2009

Romanesque Cathedrals in Mediterranean Europe. Architecture, Rituals, and Urban Context (G.Boto Varela - J.E.. Croesen eds.), Turnhout 2016

Th. Papacostas, *Gothic in the East: Western Architecture in Byzantine Lands*, in: A Companion to Medieval Art (C. Rudolph ed.), Oxford 2006, 510-530.

Mechanisms of Exchange: Transmission in Medieval Art and Architecture of the Mediterranean, ca. 1000-1500, (H. E. Grossman-A. Walker eds.), Leiden-Boston 2013

Dalmatia and Mediterranean: Portable Archaeology and the Poetics of Influence (A.A. Payne ed.). Leiden-Boston 2014

Број часова активне наставе

Теоријска настава: 2x15

Практична настава: 2x15

Методе извођења наставе

Предавања и вежбе, током 8. семестра четврте године студија.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава		усмени испт	40
колоквијум-и			
семинар-и	50		

Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....

*максимална дужна 2 странице А4 формата